

Enric Llobregat: "Iraq s'ha gastat molts diners per mantenir el patrimoni arqueològic"

ARXIU

Enric Llobregat és arqueòleg, director del museu arqueològic d'Alacant i membre del Consell Valencià de Cultura. Fa algun temps va viatjar per l'antiga Mesopotàmia i des d'aleshores ha mantingut el contacte amb el que considerà un "lloc clau per a la comprensió del món antic".

—*¿Quina és la importància real dels jaciments arqueològics que té Iraq?*

— Calcule que si desaparegueren els jaciments que té l'Iraq, perdriem entre un 35 i un 40% del que tenim del món antic oriental. La Mesopotàmia, perquè l'Iraq ocupa pràcticament l'antiga Mesopotàmia, arriba des de Turquia fins al Pèrsic, influeix sobre Síria, sobre Palestina i en algun moment també sobre Egipte, i el seu paper en la història és importantíssim. El conjunt de la Mesopotàmia aporta materials de l'època

prehistòrica fins al segle X com a mínim, i tots de qualitat. Són centres importantíssims per a l'art.

—*Malgrat l'afirmació que el bombardeig dels aliats és un bombardeig selectiu, ¿com qualificaria el perill que corren els jaciments arqueològics iraquians?*

—Tinc molta por perquè l'altre dia vaig veure un amic que hi ha treballat un poc abans de començar la guerra i em va dir que a la vora de cada un dels jaciments hi havia centres militars o de fabricació d'armes i jo supose que això està fet a posta per protegir la instal·lació.

—*S'ha comentat que les reconstruccions que feia Saddam no eren massa científiques.*

—Ací hi ha dos conceptes perfectament enfrontats que no tenen cap possibilitat de reconciliació. Un és el de de-

xar les coses com es troben, la qual cosa és lamentable perquè es deterioren molt més ràpidament i l'altre és procurar reconstruir-los en allò possible.

Les reconstruccions estan malament vistes pels arqueòlegs, però jo personalment opino que la reconstrucció, si està ben feta, és perfecta. ¿Que són pastitxes?, d'acord. Però la gent almenys ho entén. Deixar una ruïna per tal que l'entenguen quatre arqueòlegs i tampoc, perquè si no l'has excavat tu, tampoc l'entens, no sé si val la pena. Si l'excavador procedeix amb seriositat i realitza una reconstrucció que permeta la gent fer-se una idea de com era una casa o una torre; això és l'ideal. Crec que la gent és massa purista, si no s'actua es desfà.

A mi, en continua xocant a la vista perquè no estàs acos-

tumat però si les tècniques són les mateixes no pots dir que les coses estiguen malament. Per exemple, si cau un tros de la muralla de Marràqueix els obrers la refan amb les mateixes tècniques que fa mil anys i això en el món islàmic és constant perquè moltes formes de treballar gairebé no han canviat.

—*¿Com valoraria la tasca de Saddam quant a la recuperació arqueològica?*

—Allí ha treballat molt d'estranger però també molt d'iraquí i cal reconèixer que l'Iraq ha gastat molts diners en la conservació del patrimoni. Als europeus ens xoca un poc però, de fet, es manté, i això per a mi és un valor, a banda que Saddam siga el que siga. Potser ho fa per propaganda però de fet el patrimoni es manté, cosa que no es pot dir de molts països.

Jordi Sebastià